

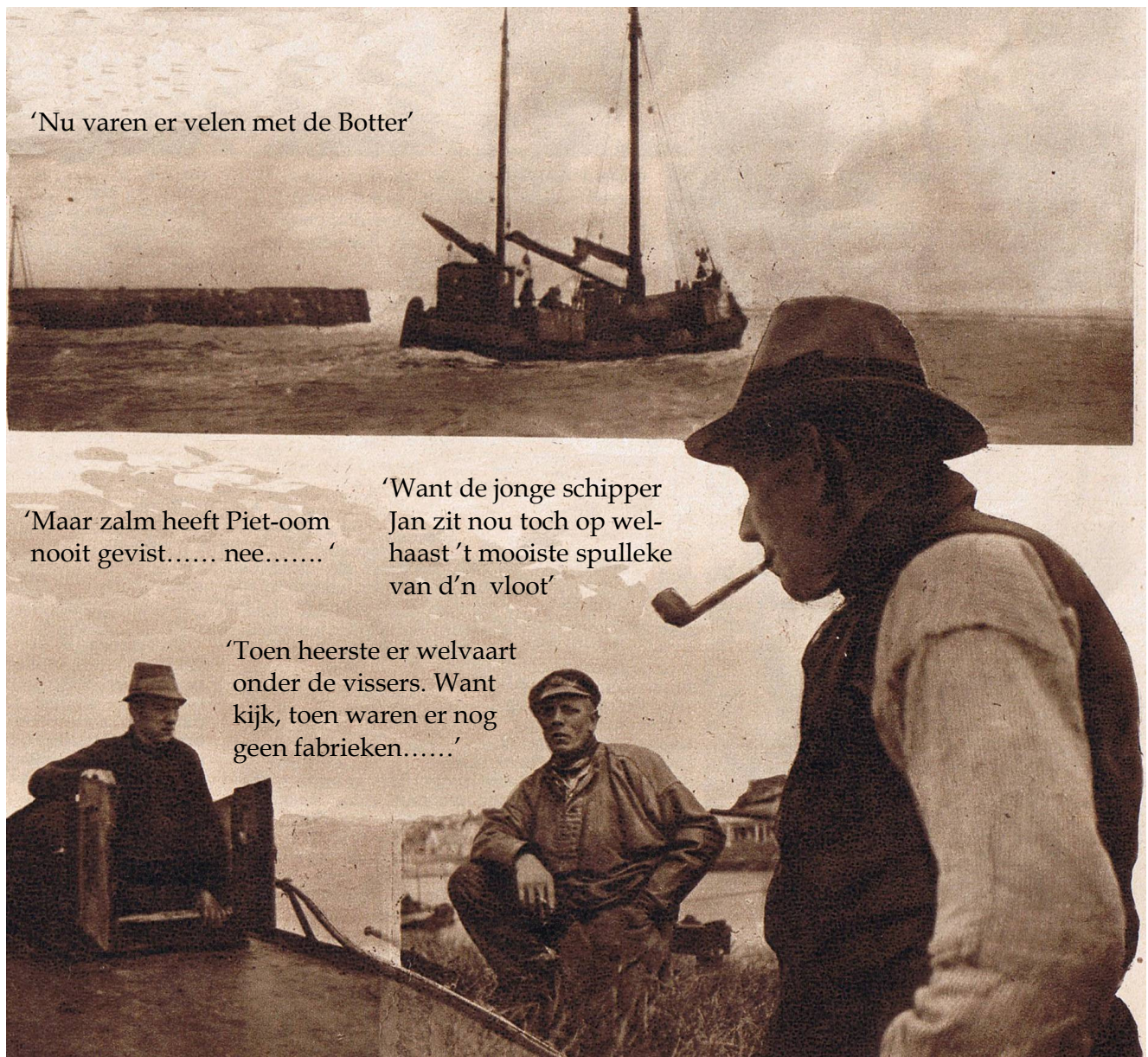
Bij de Rivier vissers

De zalm werd gevange bij Hartjesveld en Woerrekum .....

In die blonde dagen van milde voorspoed, wanneer daar bij huis Den Deen de nog zuivere wateren van Amer en Merwede zich paarden en dartelend 't Hollands Diep indrogen, toen schoten daar de zilveren scholen van Houting, Harder en Zalm en liet de Steur zich de luie buik door zomers zonnetje strelen. Toen heerste er welvaart onder de vissers ! Want kijk, en dat weet u natuurlijk des te beter, toen waren er nog geen fabrieken die hun giftige afval de rivieren inspoten en de vissen dwongen onze zeegaten te mijden. Onze rivieren waren zilverblank en zuiver als het water des hemels. Het is waar, de vissers bevoeren de rivieren toen nog maar in Zalm-schouwen en Stevenschouwen, kleine benauwde visserspinken.....

En nu varen er vele met Botter en een enkele zelfs met de motor. Maar dat is 't noe just éh ? Vroeger hadden ze in hun schouwen ruimte te kort, meer dan ze nu in hun bidders teveel hebben en da's toch wreed éh ?

Want kijk nou dat monsterspulletje van Piet-oom's dobberen, een admiraal-schip gelijk ! Het doggeld daar temidden van andere vissers en tezamen gelijken zij een geuzenvloot. En Piet-oom kan de vlootvoogd van die bodems wezen. B'ja, waarom niet éh ? Piet-oom is de zeventig wijd gepasseerd, 't is al wat laat in z'n leven geworden. Hij zwalkt reeds zestig jaar op de rivier. En-i het veul meegemaakt meneer..... veul !

Ka' je zo denke..... Ka'je zo denke, wanneer je als jongen in een Steven-schouw springt en dan zestig jaar verder van je motorbotter stapt. Dan zijn d'r wat Zalmpjes de Moerdijk gepasseerd éh ?.....

Ja, dan zijn d'r zo wat Zalmpjes naar boven getrokken.... Maar Zalm heeft Piet-oom zelf nooit gevist..... nee.... De Zalm werd gevange bij Hartjesveld en Woerrekem..... Ja....da's te zegge, vroeger éh .....

Wat denkt u van honderdduizend stuks Zalm per jaar meneer ? Joa, joa, maar dat is nou bijkans zestig jaar geleden éh ? Toen kwamen er ook nog 180.000 Elften aan de markten. In die dagen was Piet-oom nog een onooglijk klein kerelke, maar toen ie vijf-en-twintig jaar later een baaskerel en volwaardig visserman was geworden, werden nog maar 20.000 Zalmen en 15.000 Elften aangevoerd. Dat was niet veel meer éh ?

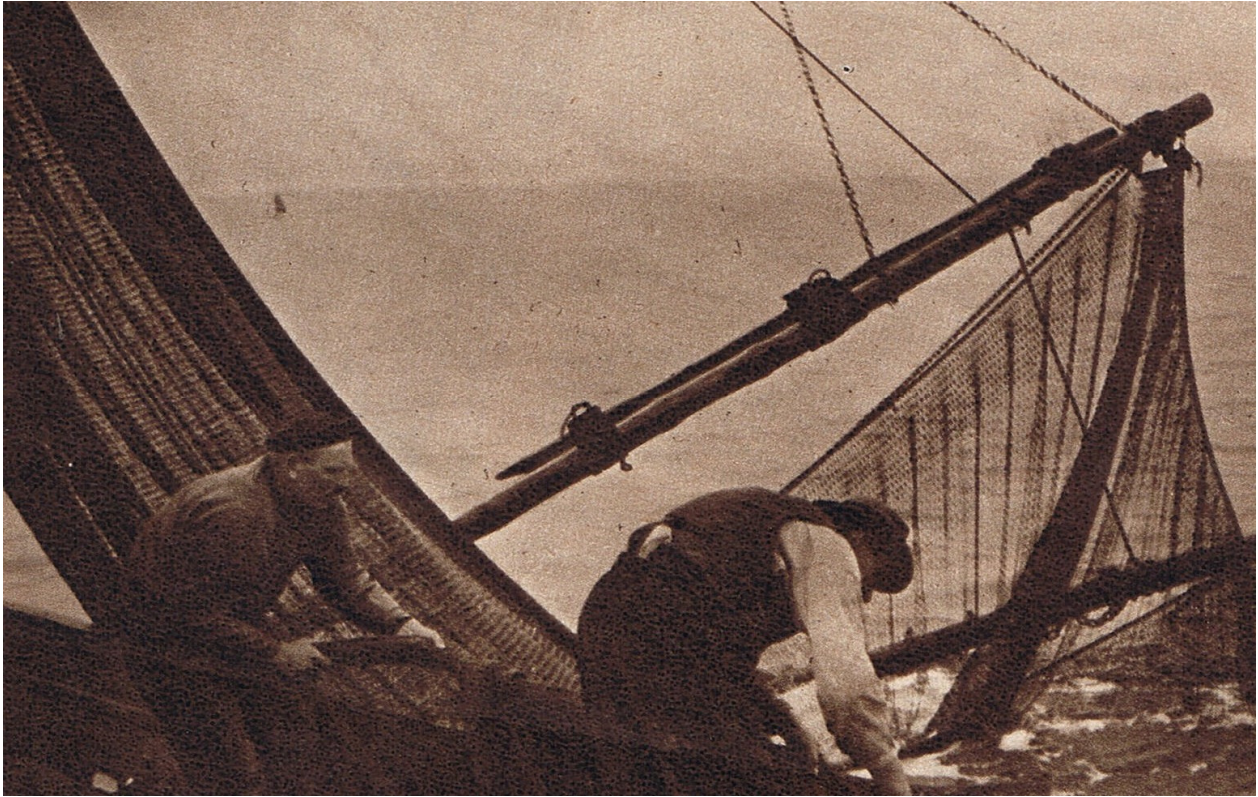
Neeë..... maar niks in minder en vandaag an de dag wordt er niks meer gevangen meneer..... Niks meer ? Neeë meneer.... Joa, da's te zegge, geen Elft, Houting, Steur en Harder meer.... en bekant geen Zalm.

Edele vis, dat zijn vissen met een vetvin, die worden vandaag niet meer gevangen. Uitgemoord éh.....

Uitgemoord ? Joa..... uitgemoord..... die giftige fabrieken éh... en dan, 'r wordt al eeuwen druk gevist zie de ? Joa, vroeger, toen was 't een dartel leven daar op die rivier.....

Heeft Piet-oom ook nog de tijd van de schubben gekend.... Maar dat is nog zo lang niet terug éh... Van die schubben ? Joa, zekers van de schubben. Dat waren schubben van Zeebliek.... Joa, daar kijk de van op éh ?... wat mot je daar nou mee doen zou de zeggen.... Kijk van die schubben werden valse parelen gemaakt. Daar werd goed aan verdiend meneer! Joa, van eigens, dat was in de goeie tijd, toen 'r nog geld onder de mensen zat. Vandaag aan de dag worden geen parelen meer gekocht. Wat vist u nu dan ?

Nou, voor d'n ogenblik ? Joa, voor d'n ogenblik vissen we op Spiering. Spiering, Aal en Bot is nog de enige vis die wordt gevangen. En loont dat ? Lonen.... lonen.... dat gaat op en neer meneer. Maar meer neer dan op, zie de. Over tijd hebben we het gehad dat de vangst redelijk was, maar toen waren de invoerrechten in Frankrijk zó hoog, dat de vis bekant geen geld kon opbrengen. En nu heeft die nieuwe regering de rechten heel sterk verlaagd en werden waarachtig de vangsten weer slecht. Zo is 't altijd was meneer, zelden wat goeds....

'Jao, voor d'n ogenblik vissen we op Spiering '

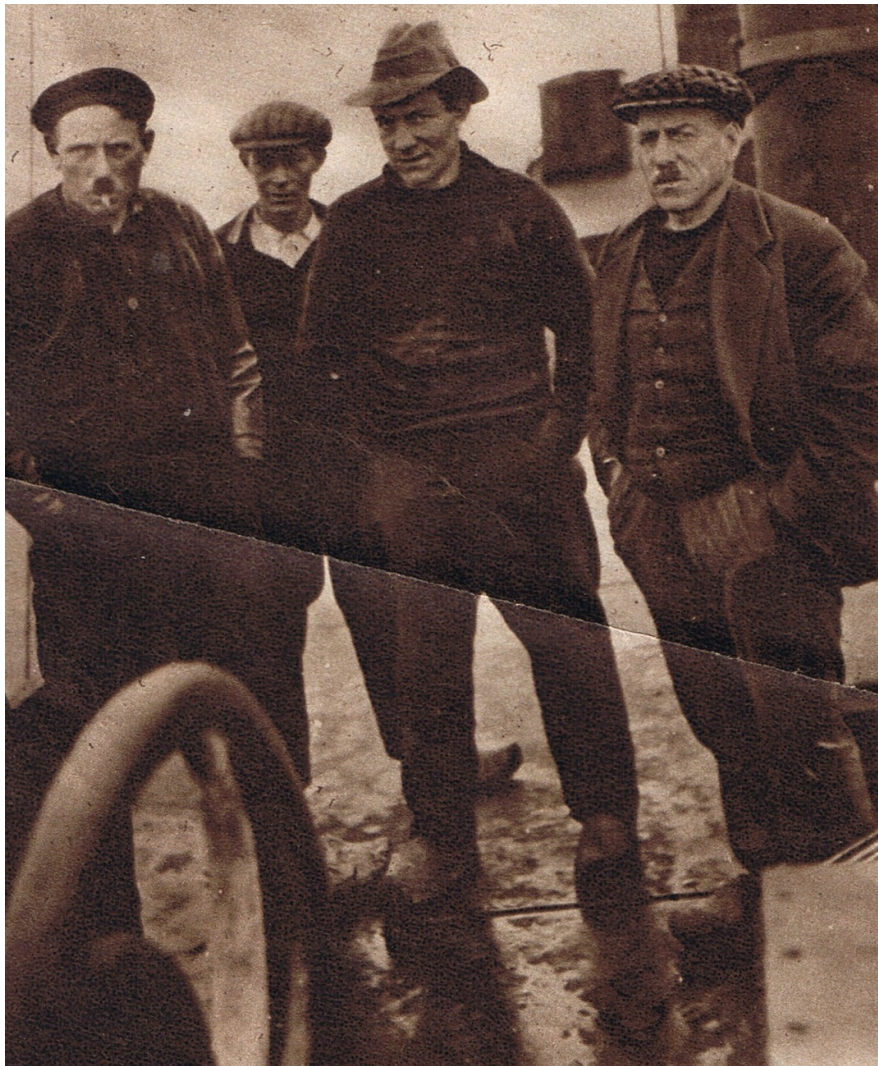
Is u niet wat ál te pessimistisch ? Jao, hoe kan een mens nou dat vragen éh. Als je nou zestig jaar op de rivier hebt gezwalkt en welbeschouwd nog niet rusten kan, dan vraag ik je toch éh ? En dan was Piet-oom nog niet eens van de ongelukkigste. Want de jonge schipper Jan, z'n zoon, zit nou toch op welhaast 't mooiste spulletje van d'n Moerdijker vloot.

Joa, da's met hard werken bij mekaar geschraapt meneer... met hard werken. Met hard werken ? Jao, met hard werken.... In de vistijd staat de visser achttien van de vier-en-twintig op z'n achterste benen en éénmaal in de drie weken een zondag thuis. Hé ?!

Joa meneer, éénmaal in de drie weken.... het bedrijf gaat dag en nacht en ook zondags door. Alleen in 't voorjaar moeten we een maand stilliggen, mogen we niet vissen. Dan ligt dus de hele vloot stil. Hoe groot is die vloot wel ? Twintig Stevenschouwen en zeventien Kuilschepen meneer... zeven-en-dertig vaartuigen. Da's te zeggen, ik spreek over de Moerdijk éh....

En zijn die vaartuigen stuk voor stuk eigen bedrijfjes ? Bekant meneer, bekant... Er zijn een paar zetschippers, maar niet veul éh. En wat verdient zo'n zetschipper denkt u ?

Twaalf gulden per week ... da's niet veel éh ? Neeë, maar niks is minder. En dan hebben ze vijf of zeven procent van de vangst. Een knecht verdient tien gulden met wat procenten. Maar de kost is vrij éh. En zo scharrelen jullie vissers maar door het leven ? Joa, och meneer, d'r is één mooi ding bij: we zijn vrij man... En dat is wat waard éh. 't Is beter kleine baas dan grote knecht. Maar die kleine knechten van jullie dan Pietoom ? Joa.... 'r zijn martelaren en apostelen meneer, moarre da valt veel mee, zie de... Het leven aan boord is voor ons allen gelijk, het eten, slapen. En verder, joa, ik kan toch m'n schip niet an de knecht cadeau geven éh ? Da gaj nie....

Bas, Willem, Jan en Kees

